



## Προεδρικό Διάταγμα υπ'Αριθμ. 220

Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη (ΕΕΛ 31/6.2.2003).

Έχοντας υπόψη:

1. Ετήσια δαπάνη από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 περίπτ. 1στ' και 12 παρ. 5, η οποία δεν μπορεί να προσδιοριστεί επειδή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός δικαιούχων οικονομικού βοηθήματος αλλοδαπών). Επίσης προκαλείται ετήσια δαπάνη από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 1 ύψους 75.000 ΕΥΡΩ περίπου, που συγχρηματοδοτείται κατά τα δύο (2) πρώτα έτη εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών από το κοινοτικό πρόγραμμα EQUAL. Οι ανωτέρω δαπάνες θα καλύπτονται από πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Φ. 15-220, ΚΑΕ 5216) και του προϋπολογισμού του πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Ε.Φ. 43 -110, ΚΑΕ 1111, 0824, 0871 και 5143), κατά περίπτωση.
2. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη από την εφαρμογή διατάξεων των άρθρων: 3 παρ. 3, 5 παρ. 1, 2 και 3, 9 παρ. 1, 12 παρ. 1 και 2 και 13 παρ. 6 και 10, η οποία εκτιμάται στο ποσό των 3.495.000 ΕΥΡΩ περίπου και θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Φ. 15-220, ΚΑΕ 5216), του προϋπολογισμού του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (Ε.Φ. 19-210 και 19-220, ΚΑΕ 2426, 2436 και 2439), του προϋπολογισμού του πρώην ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. (Ε.Φ. 07-120, ΚΑΕ 3213) και του προϋπολογισμού του πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Ε.Φ. 43-110, ΚΑΕ 1111, 0824, 0871 και 5143), κατά περίπτωση. Καθόσον αφορά το μέρος της δαπάνης που προκαλείται από την εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 1 και 9 παρ. 1 θα καλύπτεται από κοινοτική χρηματοδότηση (75% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων). Β. Επί του προϋπολογισμού των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων: Ετήσια δαπάνη από την εφαρμογή των άρθρων 8 και 14 παρ. 1 και 2, η οποία δεν μπορεί να προσδιοριστεί, επειδή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός εξεταζομένων αλλοδαπών, είδος πραγματοποιούμενων εξετάσεων) και θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού των οικείων νοσηλευτικών ιδρυμάτων. Γ. Επί του προϋπολογισμού του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ): Ετήσια δαπάνη από την εφαρμογή του άρθρου 11, η οποία δεν μπορεί να προσδιοριστεί, επειδή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός προσερχομένων αλλοδαπών στα προγράμματα κατάρτισης του ΟΑΕΔ) και θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ.
3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα [π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' - 98)], καθώς και της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν.2469/1997 (ΦΕΚ Α' - 38).

4. Το άρθρο 1 του π.δ/τος 205/2007 «Συγχώνευση Υπουργείων» (ΦΕΚ Α΄ - 231).
5. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος προκαλούνται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού οι ακόλουθες δαπάνες: Α. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού:
6. Την υπ' αριθμ. 204/2007 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης,

Αποφασίζουμε:

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

### ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

#### Άρθρο 1

(

1. Για την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος: α) «Σύμβαση της Γενεύης», είναι η Σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το ν.δ.3989/1959 (ΦΕΚ Α΄ - 201), και το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον α.ν.389/1968 (ΦΕΚ Α΄ - 125). β) «Αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι το αίτημα που υποβάλλει στις ελληνικές αρχές υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως αίτηση για διεθνή προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης. Κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας τεκμαίρεται ότι είναι αίτηση ασύλου, εκτός εάν ο αιτών ζητά ρητώς να του παρασχεθεί άλλη μορφή προστασίας, η οποία είναι δυνατόν να ζητηθεί αυτοτελώς. γ) «Αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση ασύλου επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη οριστική απόφαση, περιλαμβανομένων και των υπηκόων τρίτων χωρών που προωθούνται στην Ελλάδα, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου της 18-2-2003 (ΕΕL 50/25.2.2003). δ) «Μέλη της οικογένειας» αιτούντος άσυλο υπό την προϋπόθεση ότι η οικογένεια υπήρχε πριν την είσοδό τους στη χώρα μας, θεωρούνται: i. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου συμβιών με τον αιτούντα άσυλο, στα πλαίσια σταθερής σχέσης. ii. Τα ανήλικα και άγαμα τέκνα των προαναφερομένων, ανεξαρτήτως εάν γεννήθηκαν εντός ή εκτός γάμου ή είναι υιοθετημένα. iii. Οι γονείς και τα ενήλικα τέκνα του αιτούντος, που είναι οικονομικώς εξαρτώμενα από αυτόν ή πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση. ε) «Πρόσφυγας» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1 Α της Σύμβασης της Γενεύης του 1951. στ) «Ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με το νόμο ή το έθιμο, για όσο χρόνο δεν έχει τεθεί υπό την ουσιαστική φροντίδα ενός τέτοιου προσώπου, ή ο ανήλικος που αφέθηκε ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα. ζ) «Εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι το πρόσωπο που ορίζεται από τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων, ή όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών. η) «Συντηρών» είναι ο πρόσφυγας που υποβάλλει αίτηση οικογενειακής επανένωσης. θ) «Οικογενειακή επανένωση» είναι η είσοδος και η διαμονή στη Χώρα των μελών της οικογένειας αναγνωρισμένου πρόσφυγα προκειμένου να

διατηρηθεί η οικογενειακή ενότητα, εφόσον οι οικογενειακοί δεσμοί δημιουργήθηκαν πριν από την είσοδο του συντηρούντος. ι) «Κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο, κατά τις κείμενες διατάξεις, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελευθερίας κυκλοφορίας αυτού. ια) «Κέντρο Φιλοξενίας» είναι κάθε χώρος ο οποίος, κατά τις κείμενες διατάξεις, χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία των αιτούντων, εξαιρουμένων των χώρων κράτησης. ιβ) «Αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης ασύλου» είναι οι Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας που είναι υπεύθυνες για να κινήσουν τη διαδικασία και να εξετάσουν το αίτημα παροχής ασύλου, ήτοι: Τα Τμήματα Ασύλου των Διευθύνσεων Αλλοδαπών Αττικής και Θεσσαλονίκης, τα Τμήματα Ασφαλείας των Κρατικών Αερολιμένων και οι Υποδιευθύνσεις καθώς και τα Τμήματα Ασφαλείας των Αστυνομικών Διευθύνσεων. Οι Υπηρεσίες αυτές διεξάγουν τις συνεντεύξεις με τους αιτούντες, αναφέρουν στην Κεντρική Αρχή του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας και φέρουν την ευθύνη για την καταγραφή των αιτούντων και την έκδοση των εγγράφων τους. ιγ) Κεντρική αρχή είναι η Διεύθυνση Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. ιδ) «Αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας» είναι οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που μεριμνούν για την εφαρμογή πλήρους δέσμης μέτρων σχετικών με την υποδοχή και φιλοξενία των αιτούντων. ιε) «Συνθήκες υποδοχής» είναι η πλήρης δέσμη μέτρων που εφαρμόζεται προς όφελος των αιτούντων κατά το παρόν διάταγμα. ιστ) «Υλικές συνθήκες υποδοχής» είναι οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα.

## Άρθρο 2

1. Το παρόν προεδρικό διάταγμα εφαρμόζεται σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση ασύλου στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους, εφόσον καλύπτονται από την αίτηση αυτή
2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα δεν εφαρμόζεται:
  - α. Επί αιτήσεων χορηγήσεως διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται στις Ελληνικές διπλωματικές αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες στο εξωτερικό
  - β. Σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του π.δ. 80/2006 «Παροχή προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών» (ΦΕΚ Α' 82).

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

### ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

## Άρθρο 3

1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης ασύλου ενημερώνουν τον αιτούντα αμέσως, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερών, χορηγώντας σε αυτόν ενημερωτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί. Στο έντυπο αυτό, που εκδίδεται με μέριμνα του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, περιγράφεται η διαδικασία εξέτασης της αίτησης, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του αιτούντος, με ιδιαίτερη αναφορά στην υποχρέωσή του να συνεργάζεται στενά και να θέτει εαυτόν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών κατά το χρόνο της εξέτασης του αιτήματός του, καθώς και οι συνέπειες της μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις αυτές.
2. Στο ενημερωτικό έντυπο αναφέρονται επίσης οι υπάρχουσες συνθήκες υποδοχής, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και η λειτουργία της Αντιπροσωπείας της Ύπατης

Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, και των λοιπών οργανώσεων που παρέχουν συνδρομή και νομική υποστήριξη στους αιτούντες άσυλο.

3. Εάν ο αιτών δεν κατανοεί τις γλώσσες στις οποίες έχει εκδοθεί το προαναφερόμενο ενημερωτικό έντυπο ή εάν είναι αναλφάβητος, ενημερώνεται προφορικά με τη συνδρομή διερμηνέα και συντάσσεται σχετική έκθεση που τηρείται στο φάκελο του αιτούντος

#### **Άρθρο 4**

1. Οι αιτούντες οφείλουν να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές στο μέτρο που η υποχρέωση αυτή είναι αναγκαία για τη διεκπεραίωση της αίτησης. Ειδικότερα σε κάθε περίπτωση υποχρεούνται να:
  - α. εμφανίζονται ενώπιον των αρμόδιων αρχών αυτοπροσώπως χωρίς καθυστέρηση ή σε καθορισμένο χρόνο,
  - β. παραδίδουν τα έγγραφα που έχουν στην κατοχή τους και τα οποία σχετίζονται με την εξέταση της αίτησης, όπως τα διαβατήριά τους,
  - γ. ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης για τον παρόντα τόπο διαμονής τους, όταν διαμένουν εκτός Κέντρου φιλοξενίας,
  - δ. συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια κάθε νόμιμης έρευνας σχετικά με την αίτησή τους και
  - ε. δακτυλοσκοπούνται, εφόσον είναι άνω των 14 ετών (άρθρο 4 του Κανονισμού 2725/2000/ΕΚ του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2000, EEL 316/15.12.2000).
2. Με αποδεικτικό που συντάσσεται σχετικώς βεβαιώνεται η ενημέρωση του αιτούντος για τις ως άνω υποχρεώσεις του, καθώς και η τυχόν παράδοση από αυτόν των εγγράφων της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου

#### **Άρθρο 5**

1. Στον αιτούντα άσυλο, η αρμόδια αρχή παραλαβής και εξέτασης αμέσως μετά το αποτέλεσμα της δακτυλοσκόπησης και σε κάθε περίπτωση εντός τριών (3) ημερών από την υποβολή της αίτησης, χορηγεί ατελώς δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού με το οποίο του επιτρέπεται η παραμονή στην ελληνική επικράτεια για όσο διάστημα εξετάζεται η αίτησή του. Στο δελτίο αυτό αναφέρεται εάν ο κάτοχος δικαιούται να κυκλοφορεί ελεύθερα σε όλη την ελληνική επικράτεια ή σε τμήμα της. Το δελτίο φέρει τη φωτογραφία του αιτούντος, είναι εξάμηνης διάρκειας, και ανανεώνεται επί εξάμηνο έως την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αίτησης. Το δελτίο παραδίδεται υποχρεωτικά από τον αλλοδαπό στην αρμόδια υπηρεσία κατά την επίδοση σε αυτόν της οριστικής απόφασης επί του αιτήματος ασύλου και εν συνεχεία καταστρέφεται, συντασσόμενου προς τούτο σχετικού πρακτικού. Με αντίστοιχο δελτίο εφοδιάζονται και τα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού.
2. Δεν χορηγείται το προαναφερόμενο δελτίο, όταν ο αιτών κρατείται ή όσο διαρκεί η εξέταση της αίτησης που έχει υποβληθεί στα σύνορα, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ.61/1999 (ΦΕΚ Α' - 63).
3. Το δελτίο που αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν πιστοποιεί την ταυτότητα του αιτούντος άσυλο
4. Στις περιπτώσεις που συντρέχουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι, οι οποίοι υπαγορεύουν την παρουσία του αιτούντος σε άλλο κράτος, η Κεντρική αρχή χορηγεί σ' αυτόν ταξιδιωτικό έγγραφο, ύστερα από σχετική αίτηση που υποβάλλεται στις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης

#### **Άρθρο 6**

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5, οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην επικράτεια, ή στην περιοχή που τους ορίζει η Κεντρική Αρχή, και να επιλέγουν τον τόπο διαμονής τους. Η οριζόμενη περιοχή δεν μπορεί να θίγει την ιδιωτική ζωή των αιτούντων και πρέπει να παρέχει σε αυτούς τη δυνατότητα άσκησης όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο παρόν διάταγμα. Σε κάθε περίπτωση, οι αιτούντες οφείλουν να ενημερώνουν αμέσως τις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης για κάθε αλλαγή της διεύθυνσης διαμονής τους. Δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση για την αλλαγή του τόπου διαμονής.
2. Σε αιτούντα ο οποίος δε διαθέτει στέγη ή επαρκείς πόρους για να καλύψει τις ανάγκες στέγασής του, παρέχεται στέγη σε Κέντρο Φιλοξενίας ή άλλο χώρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3, ύστερα από αίτησή του, που υποβάλλεται στις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης.
3. Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης γνωστοποιεί στην Κεντρική Αρχή τα διαθέσιμα Κέντρα Φιλοξενίας, καθώς και τους λοιπούς χώρους οι οποίοι κρίνονται κατάλληλοι για τη στέγαση των αιτούντων. Η κατανομή κάθε αιτούντος στα κέντρα και τους χώρους αυτούς γίνεται από την Κεντρική Αρχή, αφού ληφθούν υπόψη η διατήρηση της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων, η λειτουργία φορέων κοινωνικών παροχών, η διαφύλαξη αρμονικών σχέσεων μεταξύ των αιτούντων και η δυνατότητα μετακίνησης των αιτούντων στον οριζόμενο τόπο διαμονής.
4. Η ίδρυση, διοικητική υπαγωγή, στελέχωση και λειτουργία νέων κέντρων φιλοξενίας, καθορίζονται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 24 του ν.1975/1991 (ΦΕΚ Α΄-184), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν.2452/1996 (ΦΕΚ Α΄-283).
5. Η Κεντρική Αρχή σε συνεργασία με την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης αποφασίζει για τη διαμονή των αιτούντων σε συγκεκριμένο τόπο, όταν συντρέχουν προς τούτο λόγοι δημόσιου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης ή όταν αυτό είναι αναγκαίο για την ταχεία και αποτελεσματική διεκπεραίωση της αίτησής τους
6. Η Κεντρική Αρχή δύναται να χορηγεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις άδεια προσωρινής απομάκρυνσης από τον τόπο διαμονής ή την περιοχή κυκλοφορίας του αιτούντος. Τυχόν απορριπτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς. Δεν απαιτείται άδεια όταν είναι αναγκαία η παρουσία του αιτούντος ενώπιον δημόσιων αρχών ή δικαστηρίων.

## **Άρθρο 7**

(

1. Οι αρμόδιες αρχές κατά την παρεχόμενη στον αιτούντα στέγαση λαμβάνουν, στο μέτρο του δυνατού, τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση της ενότητας της οικογένειας του, που βρίσκεται στη χώρα, εφόσον συναινεί προς τούτο και ο ίδιος

## **Άρθρο 8**

(

1. Εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις που το καθιστούν αναγκαίο, οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης της αίτησης ασύλου καθώς και οι αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας ζητούν την υποβολή των αιτούντων σε ιατρική εξέταση, η οποία διενεργείται δωρεάν από δημόσιο φορέα υγείας, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχουν από ασθένεια που εγκυμονεί κίνδυνο επιδημίας κατά τα οριζόμενα στις οικείες πράξεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας ή άλλες λοιμώδεις νόσους ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες, εφόσον αποτελούν αντικείμενο διατάξεων προστασίας εφαρμοστέων στους Έλληνες πολίτες

## **Άρθρο 9**

1. Τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων και οι ανήλικοι αιτούντες έχουν πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα υπό προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες, εφόσον δεν εκκρεμεί εκτελεστό μέτρο απομάκρυνσης κατά των ιδίων ή των γονέων τους
2. Η ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα δεν πρέπει να καθυστερεί πέραν των τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης του ανηλίκου ή των γονέων του. Το διάστημα αυτό μπορεί να φθάνει το έτος όταν παρέχεται ειδική γλωσσική εκπαίδευση προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα. Όταν, για ειδικούς λόγους που αφορούν τον ανήλικο, είναι αδύνατη η πρόσβασή του στο εκπαιδευτικό σύστημα, είναι δυνατόν να λαμβάνονται τα κατάλληλα προς τούτο μέτρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
3. Η πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο λόγω της ενηλικίωσης του ανηλίκου

### **Άρθρο 10**

1. Οι αιτούντες μπορούν να έχουν άμεσα πρόσβαση στην αγορά εργασίας εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του π.δ.189/1998 (ΦΕΚ Α' - 140). Στους αιτούντες που επιθυμούν να εργασθούν χορηγείται προσωρινή άδεια εργασίας σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 4 του π.δ.189/1998.
2. Σε περίπτωση έναρξης εργασίας ενώ διαμένουν σε Κέντρα Φιλοξενίας, οι αιτούντες οφείλουν να ανακοινώσουν το γεγονός αυτό στον Διευθυντή του Κέντρου
3. Η δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια της εξέτασης τυχόν προσφυγής του αιτούντος και έως ότου επιδοθεί απορριπτική επ' αυτής απόφαση

### **Άρθρο 11**

(

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στα προγράμματα Επαγγελματικής Κατάρτισης που πραγματοποιούν δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται για τους Έλληνες πολίτες

### **Άρθρο 12**

1. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας μεριμνούν ώστε να εξασφαλιστούν οι υλικές συνθήκες υποδοχής στους αιτούντες άσυλο. Οι συνθήκες αυτές παρέχουν στους αιτούντες επίπεδο διαβίωσης που διασφαλίζει την υγεία, την κάλυψη βιοτικών αναγκών και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους. Το προαναφερόμενο επίπεδο διαβίωσης εξασφαλίζεται και στην ειδική περίπτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με το άρθρο 17 του παρόντος, καθώς και στην περίπτωση των ατόμων που τελούν υπό κράτηση.
2. Σε περιπτώσεις ατόμων με αναπηρία 67% και άνω, που βεβαιώνεται με γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής, το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης χορηγεί επίδομα αναπηρίας για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η εξέταση της αίτησης, εφόσον δεν είναι εφικτή η διαμονή των αιτούντων σε Κέντρα Φιλοξενίας. Το επίδομα αυτό καταβάλλεται από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του τόπου διαμονής του αιτούντος.
3. Η παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, που να τους

εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο από απόψεως υγείας και να καθιστούν δυνατή τη συντήρησή τους. Την προϋπόθεση αυτή ελέγχουν οι αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας. Εάν διαπιστωθεί ότι ο αιτών διαθέτει τους επαρκείς κατά τα ανωτέρω πόρους, οι παραπάνω αρχές μπορούν να διακόψουν τις χορηγούμενες παροχές στο μέτρο που οι βιοτικές ανάγκες των αιτούντων καλύπτονται από ίδιους πόρους.

4. Οι αιτούντες καλύπτουν ανάλογα με τους πόρους που διαθέτουν, ολικά ή μερικά το κόστος των υλικών συνθηκών υποδοχής και της ιατροφαρμακευτικής τους περίθαλψης
5. Ως προς τα κριτήρια της διάθεσης επαρκών πόρων εκ μέρους του αιτούντος, τον τρόπο απόδειξης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, καθώς και το ύψος του βοηθήματος για τα καθημερινά έξοδα που προβλέπεται στο άρθρο 1 περίπτ. ιστ' εφαρμόζονται όσα προβλέπονται από το ν.δ.57/73 (ΦΕΚ Α'- 149) και τις εκάστοτε κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες αποφάσεις.

### **Άρθρο 13**

1. Σε κάθε Κέντρο Φιλοξενίας εφαρμόζεται ο Κανονισμός λειτουργίας αυτού
2. Η στέγαση σε Κέντρα Φιλοξενίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος, μετά την παρέλευση του οποίου παρέχεται κάθε διευκόλυνση στους αιτούντες προκειμένου να εξασφαλίσουν κατάλληλο ιδιωτικό χώρο στέγασης
3. Στα Κέντρα Φιλοξενίας λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι οικογένειες να στεγάζονται στον ίδιο χώρο. Επίσης λαμβάνεται μέριμνα έτσι ώστε τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων ή οι ανήλικοι αιτούντες να διαμένουν με τους γονείς τους ή με τον ενήλικο συγγενή που έχει την επιμέλειά τους ή με τον υπεύθυνο για τη φροντίδα τους με γνώμονα το σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και στόχο την αρμονική συνύπαρξή τους.
4. Η στέγαση στα Κέντρα Φιλοξενίας εξασφαλίζει την προστασία της ιδιωτικής ζωής καθώς και πρόσβαση στις κατάλληλες υγειονομικές και ιατρικές υπηρεσίες
5. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας και οι υπεύθυνοι της διαχείρισης των Κέντρων Φιλοξενίας εγγυώνται ότι σ' αυτά προστατεύεται το δικαίωμα της οικογενειακής ζωής και της προσωπικής ασφάλειας. Διασφαλίζουν επίσης τη δυνατότητα των αιτούντων να επικοινωνούν με συγγενείς, νομικούς συμβούλους, μη κυβερνητικές οργανώσεις και αντιπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες.
6. Το προσωπικό που εργάζεται στα Κέντρα Φιλοξενίας διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση μέσω σεμιναρίων που οργανώνονται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλους εξειδικευμένους φορείς. Το προσωπικό υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του στα Κέντρα Φιλοξενίας ή επ' ευκαιρία αυτών.
7. Για τη συνδρομή των αιτούντων οι νομικοί σύμβουλοι ή οι δικηγόροι τους και οι αντιπρόσωποι της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση στα Κέντρα Φιλοξενίας και στους άλλους χώρους στέγασης αυτών. Η πρόσβαση μπορεί να επιτραπεί και σε άλλα πρόσωπα με άδεια του Διευθυντή του Κέντρου. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να επιβάλλονται μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των Κέντρων Φιλοξενίας, των χώρων στέγασης και των ίδιων των αιτούντων.
8. Η Κεντρική αρχή μεριμνά ώστε η μεταφορά αιτούντων άσυλο από ένα χώρο στέγασης σε άλλο να πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας εξασφαλίζουν σε αυτούς τη δυνατότητα να ενημερώνουν τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και τη νέα τους διεύθυνση.

9. Οι αιτούντες των οποίων το αίτημα απορρίπτεται οριστικά ή στους οποίους επιδίδεται απόφαση απέλασης υποχρεούνται να αναχωρήσουν από το Κέντρο Φιλοξενίας, εντός χρονικού διαστήματος το οποίο δε μπορεί να υπερβαίνει τις 30 ημέρες
10. Κατ' εξαίρεση, όταν δεν υπάρχει δυνατότητα στέγασης σε Κέντρο Φιλοξενίας και ο αιτών δεν τελεί υπό κράτηση ή περιορισμό σε συνοριακό φυλάκιο, οι αρμόδιες αρχές εξασφαλίζουν ξενοδοχείο ή άλλον κατάλληλο χώρο. Σε κάθε περίπτωση καλύπτονται οι βασικές ανάγκες του αιτούντος.

#### **Άρθρο 14**

1. Στους αιτούντες παρέχεται δωρεάν η απαραίτητη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, με την προϋπόθεση ότι αυτοί είναι ανασφάλιστοι και οικονομικά αδύναμοι. Η περίθαλψη αυτή περιλαμβάνει:
  - α. Εργαστηριακές και ιατρικές εξετάσεις σε κρατικά νοσοκομεία, κέντρα υγείας ή περιφερειακά ιατρεία,
  - β. Χορήγηση φαρμακευτικών προϊόντων ύστερα από συνταγή ιατρού, υπηρετούντος στα ιδρύματα του προηγούμενου εδαφίου, θεωρημένη από τον διευθυντή αυτών,
  - γ. Νοσοκομειακή περίθαλψη σε κρατικά νοσοκομεία, η οποία περιλαμβάνει νοσηλεία σε κλίνη Γ' θέσεως
2. Οι πρώτες βοήθειες προς τους αιτούντες παρέχονται σε κάθε περίπτωση δωρεάν
3. Στους αιτούντες με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με το άρθρο 17 του παρόντος, παρέχεται εξειδικευμένη ιατρική φροντίδα

#### **Άρθρο 15**

1. Η Κεντρική Αρχή σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας, περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής του άρθρου 6, όταν ο αιτών:
  - α. Εγκαταλείπει τον τόπο διαμονής που του έχει καθορίσει η Κεντρική Αρχή χωρίς να την ενημερώσει ή χωρίς άδεια, όπου αυτό απαιτείται
  - β. Δε συμμορφώνεται προς την υποχρέωση δήλωσης στοιχείων ή δεν ανταποκρίνεται σε αίτηση παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχεται στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης σε προσωπική συνέντευξη εντός της προθεσμίας που του ορίζεται, ή
  - γ. Έχει υποβάλει ήδη αίτηση ασύλου στη χώρα, ή
  - δ. Έχει αποκρύψει τους οικονομικούς του πόρους, και επωφελείται κατά τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής
2. Σε περίπτωση εξαφάνισης του αιτούντος, ο οποίος εντοπίζεται ή προσέρχεται αυτοβούλως στην αρμόδια αρχή, εκδίδεται επαρκώς αιτιολογημένη απόφαση της Κεντρικής Αρχής, σχετικά με την ανανέωση της παροχής μερικών ή του συνόλου των συνθηκών υποδοχής, λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους της εξαφάνισης. Η απόφαση κοινοποιείται στον αιτούντα.
3. Η Κεντρική Αρχή μπορεί να αρνηθεί την παροχή συνθηκών υποδοχής, σε περιπτώσεις όπου ο αιτών δεν αποδείξει ότι η αίτηση υπεβλήθη, αμέσως μόλις τούτο κατέστη πρακτικά δυνατό, μετά την είσοδό του στη χώρα
4. Στον κανονισμό λειτουργίας των Κέντρων Φιλοξενίας προβλέπονται ρητώς οι κυρώσεις για τις παραβάσεις του Κανονισμού. Ο αιτών που διαμένει σε Κέντρο Φιλοξενίας και υποπίπτει σε παράβαση του κανονισμού λειτουργίας του, ενημερώνεται εγγράφως από το Διευθυντή του Κέντρου για τις συνέπειες της πράξης του και ιδίως για τυχόν αποβολή του από το Κέντρο, σύμφωνα με τον οικείο κανονισμό.
5. Κατά της απόφασης αποβολής από το Κέντρο Φιλοξενίας ο αιτών δύναται, εντός 5 ημερών από την επίδοση της απόφασης, να προσφύγει ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, ο οποίος



είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία του Κέντρου Φιλοξενίας. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται εντός 5 ημερών από την άσκησή της και επιδίδεται στον προσφεύγοντα.

6. Ο Διευθυντής του Κέντρου ζητά τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών, όταν ο αιτών στον οποίο κοινοποιήθηκε η οριστική απόφαση αποβολής, αρνείται να συμμορφωθεί
7. Οι αποφάσεις των προηγούμενων παραγράφων για τον περιορισμό, τη διακοπή παροχής ή την άρνηση των συνθηκών υποδοχής και ιδίως όσες αφορούν τα πρόσωπα του άρθρου 17, αιτιολογούνται ειδικώς, μέχρι δε την έκδοσή τους δεν περιορίζεται και δεν διακόπτεται η παροχή των υλικών συνθηκών υποδοχής. Οι υλικές αυτές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται ή διακόπτονται μόνο στο μέτρο που τούτο προβλέπεται ρητά στην οικεία απόφαση. Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται η πρόσβαση σε επείγουσα ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

## **Άρθρο 16**

1. Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης:
  - α. Εξασφαλίζει το ανθρώπινο δυναμικό στις περιφερειακές υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, ώστε να ανταποκρίνονται επαρκώς στα ζητήματα της φιλοξενίας των αιτούντων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος
  - β. Μεριμνά ώστε το προαναφερόμενο ανθρώπινο δυναμικό να λαμβάνει απαραίτητως τη βασική κατάρτιση, αναφορικά με τις ανάγκες των αιτούντων ανδρών και γυναικών
  - γ. Διαθέτει τους αναγκαίους πόρους για την κάλυψη των υλικών συνθηκών υποδοχής
  - δ. Συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης για την υλοποίηση των συνθηκών υποδοχής
2. Οι αρμόδιες αρχές, επανεξετάζουν, σε ετήσια βάση και ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους, την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος, συντάσσοντας προς τούτο, σχετικές εκθέσεις
3. Η Κεντρική Αρχή ενημερώνει την Επιτροπή της Ε.Ε. και την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ανά έτος σχετικά με τον αριθμό των προσώπων στα οποία παρέχονται συνθήκες υποδοχής, ταξινομημένα κατά χώρα καταγωγής, φύλο και ηλικία, παρέχει τα στατιστικά στοιχεία, καθώς και τα πλήρη στοιχεία που αφορούν τον τύπο, την ονομασία και τη μορφή των εγγράφων του άρθρου 5.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**

### **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΑΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

## **Άρθρο 17**

(

1. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β' περί των συνθηκών υποδοχής, οι αρμόδιες αρχές και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης φροντίζουν για την ειδική μεταχείριση των αιτούντων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, όπως οι ανήλικοι, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι ανάπηροι, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, καθώς και τα πρόσωπα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας

## **Άρθρο 18**

1. Το απώτερο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων αρχών κατά την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τους ανήλικους αιτούντες

2. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας, εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας σε ανήλικους που είναι θύματα κάθε μορφής κακοποίησης, αμέλειας, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή ενόπλων συγκρούσεων και εξασφαλίζουν την παροχή σ' αυτούς της κατάλληλης ψυχολογικής φροντίδας και εξειδικευμένης θεραπείας, εφόσον τούτο απαιτείται

### **Άρθρο 19**

1. Προκειμένου περί ασυνόδευτων ανηλίκων, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν αμέσως τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπησή τους. Προς τούτο οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν τον Εισαγγελέα Ανηλίκων και, όπου δεν υπάρχει, τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, ο οποίος ενεργεί ως προσωρινός επίτροπος και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για το διορισμό επιτρόπου του ανηλίκου.
2. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης της αίτησης ασύλου, όταν υποβάλλεται αίτηση από ασυνόδευτους ανήλικους, λαμβάνουν αμέσως τα παρακάτω μέτρα:
  - α. Διασφαλίζουν ότι οι ανάγκες στέγασης του παιδιού ικανοποιούνται με τη φιλοξενία του σε ενήλικους συγγενείς, σε ανάδοχο οικογένεια, σε Κέντρα Φιλοξενίας με ειδική υποδομή για ανήλικους ή σε άλλους χώρους φιλοξενίας κατάλληλους για ανήλικους και ότι η στέγαση του παιδιού το προστατεύει από τον κίνδυνο της εμπορίας ή εκμετάλλευσης
  - β. Ενεργούν για την από κοινού στέγαση και συμβίωση των αδελφών, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, την ωριμότητά και γενικά το συμφέρον κάθε ανηλίκου
  - γ. Προσπαθούν να εντοπίσουν, το συντομότερο δυνατόν, τα μέλη της οικογένειάς του
  - δ. Οι αλλαγές διαμονής ασυνόδευτων ανηλίκων πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο
  - ε. Σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μη διακυβεύεται η ασφάλειά τους
3. Το προσωπικό που ασχολείται με υποθέσεις ασυνόδευτων ανηλίκων πρέπει να διαθέτει ή να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες των ανηλίκων. Το προσωπικό αυτό έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επί ευκαιρία αυτών.

### **Άρθρο 20**

1. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής και φιλοξενίας ή παραλαβής και εξέτασης της αίτησης ασύλου, εξασφαλίζουν τη μεταφορά των θυμάτων βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας σε εξειδικευμένες υπηρεσίες, για την απαραίτητη υποστήριξη και θεραπεία των τραυμάτων που προκάλεσαν οι προαναφερόμενες πράξεις
2. Η εν λόγω μεταφορά είναι σκόπιμο να προηγείται της συνέντευξης που εντάσσεται στη διαδικασία εξέτασης του αιτήματος ασύλου

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**

### **ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ**

### **Άρθρο 21**

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ασκήσουν ενδικοφανή προσφυγή κατά της απόφασης που περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 1, 2 και 3, και κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 6, ενώπιον του Προϊσταμένου του Κλάδου Ασφάλειας και Τάξης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης.
2. Η ως άνω προσφυγή κατατίθεται είτε αυτοπροσώπως είτε δια πληρεξουσίου δικηγόρου στις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης της αίτησης ασύλου και αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης της Κεντρικής Αρχής
3. Κατά της απορριπτικής απόφασης που εκδίδεται επί της ανωτέρω προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 του ν.3068/2002 (ΦΕΚ Α΄-274).

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

### Άρθρο 22

Επικουρική προστασία

1. Τα Κεφάλαια Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται αναλογικά και στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 25 του ν.1975/1991 (ΦΕΚ Α΄- 184), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν.2452/1996 (ΦΕΚ Α΄- 283).

### Άρθρο 23

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος προεδρικού διατάγματος καταργείται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 και οι παράγραφοι 4 και 6 του άρθρου 1 και η παράγραφος 7 του άρθρου 2 του π.δ.61/1999 (ΦΕΚ Α΄- 63), καθώς και κάθε άλλη, γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

### Άρθρο 31

Έναρξη ισχύος

1. Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν από 6.2.2005, πλην των διατάξεων που προβλέπουν την επιβολή κυρώσεων, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στον Υπουργό Εσωτερικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

*Αθήνα, 2007-11-13*

### Υπογράφοντες:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ  
ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ  
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ  
ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ  
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ  
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ  
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ